

GENY OGŁOSZEN
za wiersz milimetry
przed 1 złoty, w tek-
ście 50 gr., za tekstem
40 gr. Ogłoszenia tabe-
laryczne 50 proc. a
święteczne 25 proc.
drożej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy.
Dla poszukujących pra-
cy 5 gr. za wyraz. Naj-
mniej 1 zł.
Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-
nosi miesięcznie
zł. 2.00

Adres administracji:
Piłsudskiego Nr. 8 te-
lefon 4-97, telefon re-
dakcyjny 6-92, telefon re-
dakcji nocnej i dru-
karni 4-94.

Konto czekowe PKO
Warszawa 65.070.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIER-
CIE, ul. Paderewskiego 7, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; telefon 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki, telef. 16.

Katastrofalne skutki powodzi na Wileńszczyźnie

Dziesiątki osób utonęło. — Zalane wsie. — Modły we wszystkich kościołach.

WILNO, 22. 4. (wł.) Sytuacja po wodziowa na Wileńszczyźnie staje się

katastrofalna.

W Radoszkowicach, podczas zerwania się mostu utonęło

15 osób.

Wieś Kisielów znajduje się całkowie pod wodą. Mieszkańcy ulokowali się

na dachach

swych domów. Niezogo nie zdołano uratować, prócz drobnego inwentarza żywego.

Sześć osób poniosło śmierć.

W powiecie postawskim runęły cztery mosty. Miasteczko Dunilowice zostało całkowicie zalane. Mieszkańców

ogarnęła panika

ARESztOWANIE BANDY
wyzyskiwaczy żerującej wśród polskich górników we Fracji.

ARRAS, 22.4. (PAT) Aresztowane tu sześciu Polaków którzy utworzyli fikcyjne towarzystwo pod nazwą „Towarzystwo przemysłowe i górnicze Dąbrowa“ i wyłudziło 80.000 franków od setek Polaków z okręgu górniczego Lens.

GEN. JAŻWIŃSKI ZEMDLAŁ NA SALI SĄDOWEJ.

WARSZAWA, 22.4. (wł.) Dziś w sądzie wojskowym, podczas rozprawy przeciwko gen. Jaźwińskiemu wydarzył się wypadek zemdleńia oskarżonego. Gen. Jaźwiński stracił przytomność i zabiegi obecnych nie zdołały przywrócić go do przytomności. Pogotowie wojskowe odwiezło gen. Jaźwińskiego do szpitala Ujazdowskiego. Stwierdzono tam, że generał uległ silnemu atakowi serca na skutek wstrząsu nerwowego.

Przewodniczący gen. Mecnarowski z powodu zasłabnięcia oskarżonego odroczył rozprawę do piątku.

POŻAR W POLITECHNICIE WIEDEŃSKIEJ.

WIEDEN, 22. 4. (wł.) Dziś w politechnice wiedeńskiej wybuchł pożar. Pastwą płomieni padła część za budowań górnych pięter. Po dwugodzinnych zmaganiach się z żywiołem udało się pożar zlokalizować i ugasić. Sale wykładowe na górnych piętrach, a szczególnie sala architektury, zostały uszkodzone. W godzinę po ugaszeniu pożaru zjawił się w gmachu politechniki burmistrz miasta, celem ustalenia szkody. Studenci nar. - socjal. przyjęli go wrogimi okrzykami

na widok straconego mienia, porwanego przez wodę. W powiecie dzisiejskim wezbrała Berezyna i wieś Zielonka znajduje się

pod wodą.

W Wilnie zalane są niżej położo-

ne ulice, gdzie woda podmyła

dwa domy.

Arcebiskup metropolita zarządził modły we

wszystkich kościołach

o odwrócenie katastrofy.

Linja kolejowa Śląsk -- Gdynia wykończona będzie w 1932 roku.

Emisja pierwszej serii obligacji już w maju.

WARSZAWA, 22. 4. (wł.) Wice minister Koc i dyr. Barański przedłużyli swój pobyt w Paryżu, celem załatwienia szeregu spraw związanych z pożyczką kolejową. Jutro delegacja polska urządzi bankiet pożegnalny.

Emisja pierwszej transzy obligacji na sumę 400 milj. franków odbędzie się w okresie od 1 do 10 maja. Istnieje pewność pokrycia emisji, po nieważ gwarancje dały najpoważniejsze instytucje finansowe Francji i Holandji.

Emisja drugiej transzy obligacji nastąpi wiosną 1932 r. i wówczas zostanie całkowicie wybudowana linja kolejowa. Pozostałe 200 milj. franków będą stanowiły kapitał obroty w towarzystwa kolejowego.

Wykończenie linii podzielone zostało na dwa sezony budowlane, obejmujące rok bieżący i przyszły. Całkowity tabor kolejowy wykonany będzie w Polsce; dyrekcję stanowiąc wicę będą Polacy, prócz techników francuzów.

Sadyzm i zimne wyrachowanie kierowały krwawym mordercą Kürtenem.

Prokurator domaga się kary śmierci.

DÜSSELDORF, 22. 4. (wł.) Proces przeciwko wampirovi düsseldorfskiemu zbliża się do końca.

Przewód sądowy został zamknięty i głos zabrał prokurator Jansen. Oskarżyciel w swem kilkugodzinnem przemówieniu przedstawił sądowi straszna

psychozę, jaka ogarnęła mieszkańców Düsseldorfu na wieść o masowych morderstwach.

Kürten dokonywał krwawych czynów z wyrafinowanym sadyzmem, udoskonalonym podczas odsiadki w więzieniach. Zbrodniarz nie działał

pod wpływem podniecenia, lecz na zimno, z premedytacją i świadomością celu, do którego dążył. Wampir düsseldorfski dokonał sześciu morderstw i 26 za machów morderczych od października 1926 r. do czasu uwięzienia go.

Zbrodnie, jak wykazał przewód sądowy były dokonane przez Kürtena. Władze policyjne miały wielkie trudności, nim wpadły na trop mordercy.

Musiały zbadać 12 tys. śladów, nim udało im się wykryć niebezpiecznego zbrodniarza. Na jakie trudności była razą policja podczas śledzenia i jaka psychoza ogarnęła mieszkańców Düsseldorfu, świadczy fakt, że do policji zgłaszali się masowo mieszkańcy Düsseldorfu, przyznając się do zbrodni.

W konkluzji prokurator domagał się kary: dziewięciokrotnej kary śmierci za popełnienie morderstwa, 60 lat ciężkiego więzienia za napady mordercze, pozbawienia praw do końca życia i konfiskaty narzędzi mordu. W godzinach wieczorowych przemawiał obrońca Kürtena.

Wnuczki chciały udusić babkę.

Sąsiedzi uwolnili staruszkę z rąk zbrodniczych dziewcząt.

CZEŚTOCHOWA, 22. 4. (wł.) Wczoraj mieszkańcy domu nr. 16, przy ul. Aleji, w którym odnajmowała mieszkanie 70-letnia staruszka Jadwiga Szlezakowa zostali zaalarmowani krzykami, wydobywanymi się z mieszkania staruszki.

Sąsiedzi wyważyli drzwi i wtargnęli do wnętrza. W pokoju leżała

Szlezakowa, a dwie jej wnuczki Marjanna i Antonina Orgańskie okreconym dokoła głowy prześcieradłem usiłowały udusić babkę.

Ludzie uwolnili staruszkę z rąk zwyrodniałych wnuczek, które zostały następnie przekazane władzom śledczym.

Sprzedane francuskie tajemnice fortyfikacyjne.

Aresztowanie szpiegów niemieckich w Alzacji.

PARYŻ, 22. 4. Dzisiejsza prasa poranna potwierdza w całej rozciągłości wczorajsze doniesienia o wykryciu niemieckiej szajki szpiegowskiej w Alzacji.

Główną rolę w aferze odgrywał były kupiec drzewny Paweł Ulrich, który zwrócił na siebie uwagę policji francuskiej przez hulaszczkę i rozrzutne życie. Jego prawą ręką był aresztowany również architekt Unfried.

Obaj szpiegowie kilkakrotnie wyjeżdżali samochodem do Sztutgartu i ostatnio za dostarczone informacje o nadgranicznych fortyfikacjach francuskich otrzymali od niemieckiego wywiadu po 30.000 franków.

Pozostali dwaj aresztowani Schalk i Wendling odgrywali w szajce mniej ważną rolę.

Dzienniki donoszą, iż w ciągu dnia dzisiejszego spodziewane są w związku z tą aferą aresztowania jeszcze 5 lub 6 osób.

UCIEKLI Z RAJU SOWIECKIEGO.

WILNO, 22. 4. (wł.) Dzisiejszej nocy przez zamarznąłą jeszcze Wileńkę uciekli z Rosji do Polski dwaj działacze białoruscy: Wasiliewicz i Konowalko, ścigani przez władze sowieckie za działalność niepodległościową. Straż graniczna sowiecka ostrzeliwała uciekinierów. Mimo to udało im się dotrzeć do granicy polskiej.

LIKWIDACJA CYGAŃSKIEJ BANDY KONIKRADÓW.

Wielka oblawa w lasach pod Wielunem.

WIELUN, 22 4. Nocy ubiegłej posterunkowy policji w Sokolnikach, Stefan Frankiewicz, zauważył obok wsi Walichy bryczkę, za przęzoną w czwórkę koni. W powozie znajdowało się czterech mężczyzn.

Gdy policjant chciał ich wylegi tymować, osobnicy odpowiedzieli strzałami. Ranny w nogę policjant dobył również rewolweru i począł strzelać, jednakże złościcy, korzystając z ciemności, zniknęli w lesie.

Zaalarmowani strzałami mieszkańcy wsi i inni policjanci zawiadomili władze powiatowe, które zarządziły wielką oblawę w lesie. Obstawiono przedewszystkiem granicę niemiecką, którą złościcy mogliby zbiec do Rzeszy.

Podczas oblawy przytrzymano w lesie dwu cyganów Marcina Brzezińskiego i Teofila Głowackiego, którzy przyznali się, że strzelali do policjanta, i wydali dwu współników również cyganów Jana Brzezińskiego i Dymitrego Pustelnika. Obu zdołano odszukać w obozie cygańskim i po krótkiej wymianie strzałów ująć.

W obozie znaleziono czwórkę koni wraz z bryczką, pochodzące z kradzieży. Banda była postrachem okolicznych powiatów i trudniła się zawodowo kradzieżą koni i bydła, nie gardziła również i drobniejszymi kradzieżami.

Cyganów skutych w kajdany ułokowano w więzieniu wieluńskim. Rannego policjanta odwieziono do szpitala.

O STWORZENIE MIĘDZYNARODOWEGO BANKU INWESTYCYJNEGO

LONDYN, 22.4. Redaktor dyplomatyczny „Daily Mail” omawiając wyniki podróży gubernatora banku angielskiego Montagu Normana do St. Zjedn. stwierdza, iż amerykańskie koła bankowe z nielicznymi wyjątkami wypowiedziały się za stworzeniem nowego międzynarodowego banku inwestycyjnego. Norman przedstawił ma decyzję założenia tego rodzaju banku prawdopodobnie na nadchodzącym posiedzeniu zarządu banku wypłat międzynarodowych.

Wśród państw, które wezmą udział w organizowaniu banku „Daily Mail” wymienia Niemcy, Czechosłowację, państwa bałkańskie i niektóre mniejsze państwa wschodnio-europejskie.

Francja sprzeciwia się jeszcze zarówno całości planu, a szczególnie niektórym jego punktom. Jednym z głównych zadań banku będzie udzielanie kredytów handlowych pod gwarancją rządową.

REKORDZISTKA SZYBKOŚCI PRAGNIE BYĆ REKORDZISTKĄ DYSTANSU.

NOWY JORK, 22.4 (PAT) Miss Ruth Nichols, młoda lotniczka, zamierza za 2 tygodnie odlecieć z Harbour Grace w Nowej Ziemi w celu dokonania lotu przez Atlantyk.

Lotniczka ma zamiar lecieć sama na tym samym samolocie, na którym zdobyła rekord szybkości lotu kobiecego, wynoszący 338 km. na godzinę.

POŻAR W FABRYCE WŁÓKIENNICZEJ.

LÓDŹ, 22. 4. Wczoraj wybuchł groźny pożar w fabryce mieszczącej się przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Św. Stanisława tuż przy katedrze.

Pożar powstał w przedzielni, w której prace skończono. Spalił się cały dach przedzielni, gdyż ogień szybko się rozprzestrzenił. Straty sięgają 100.000 zł. Budynek fabryczny był asekurowany, natomiast towary znajdujące się w budynku nie były ubezpieczone.

PIERWSZY KROK.

Zwołanie sejmu i senatu na sesję nadzwyczajną celem rozpatrzenia projektu ustawy o pożyczce francuskiej na budowę kolei Gdynia — Górny Śląsk, jest dowodem, jak poważne znaczenie pożyczce tej przypisują koła decydujące w państwie.

Istotnie, pożyczka ta, bez względu na swą rolę gospodarczą, posiada również dużą doniosłość polityczną. Jest to nowy, węzeł, łączący Polskę z Francją, — pierwszy krok na drodze utrwalenia w zakresie finansowo — gospodarczym sojuszu polsko — francuskiego, który w zakresie politycznym tak pomyślnie wytrzymuje próbę czasu.

Francja — po wielkiem zwycięstwie wojennem — z zadziwiającą szybkością odzyskała swe stanowisko „bankiera Europy”. Pomimo obciążeń pożyczkami wojennymi i pomimo zawodów, na jakie narażona została w wykonaniu praktycznym spłat reparacyjnych ze strony Niemiec, — Francja w stryczagu kilku lat po zawarciu pokoju zdołała na nowo wypełnić swe skarbee złotem i stanąć do współzawodnictwa z największymi potęgami finansowymi świata. Ale wolne zasoby finansowe Francji nie kwapiły się z angażowaniem się w Polsce.

Złożyło się na to wiele przyczyn. Posiadacz przysłowiowej „pończochy oszczędnościowej” francuskiej, drobny kapitalista, który decyduje o powodzeniu pożyczek zagranicznych, przez wieki lat po wojnie łudził się odzyskaniem miliardów, straconych w pożyczce rosyjskiej i sposobił się do dalszego angażowania swych oszczędności na rynku rosyjskim, do którego tradycyjnie był przyzwyczajony.

Przeciwny francuz nie znał Polski i nie zna jej dotychczas, chyba ze wzmianek sensacyjnej prasy paryskiej. Natomiast propaganda niemiecka, wroga Polsce, tem silniejszy wpływ wywierała na opinię francuską, im silniejsze były tendencje i nadzieje na zbliżenie pomiędzy Francją a Niemcami, — zbliżenie, na którym miały się bazować trwale stosunki pokojowe w Europie. Wszelkie to nie sprzyjało bynajmniej angażowaniu się kapitałów francuskich w Polsce.

Byliśmy świadkami paradoksalnego i niebezpiecznego dla nas zjawiska. Francja była sojuszniką Polski w zakresie politycznym i wojskowym. Równocześnie zaś kapitał francuski przygotował się do poważnego zaangażowania się... w Niemczech.

Na szczęście do tego nie doszło. Próby skuszenia kapitalistów francuskich do zasilenia złotem rewanżowych tendencji niemieckich w stosunku do Polski, a następnie do Francji, zostały udaremnione. Natomiast kapitał francuski angażuje się w Polsce.

Czy się to stało pod wrażeniem „anschlusu”, czy nie pozostała tu bez znaczenia pierwsza pomyślnie przeprowadzona w Paryżu impreza informacyjna o Pol-

sce (wystawa: „Polska 1830 — 1930”), — nie będziemy narazie dociekać. W każdym razie nie wpadniemy napewno w optymistyczną przesadę, jeśli stwierdzimy, sfinalizowana obecnie pożyczka polsko-francuska jest objawem pewnego rodzaju przełomu psychicznego w sferach drobnych kapitalistów francuskich na rzecz Polski.

Kierownicy wielkich instytucji finansowych, którzy występują w roli kontrahentów spółki polsko-francuskiej, z pewnością nie podjęliby się tej roli, gdyby nie wyczuli zmiany nastrojów w sferze swej drobnej, lecz

zasobnej w oszczędności klienteli.

Symptomatyczne dla nas znaczenie posiada fakt, że pierwsze poważne zaangażowanie się kapitałów francuskich idzie na rzecz kolei, która łączy Górny Śląsk z Gdynią, a więc łączy dwie prowincje, leżące na pierwszym planie rewindykacyjnych dążeń niemieckich.

Pożyczka jest tedy jakgdyby jedną jeszcze, bezwzględnie aprobatą ze strony finansowych sfer francuskich dla trwałości posiadania Pomorza i Śląska przez Polskę. Na tem polega jej doniosłe znaczenie polityczne.

Stan liczebny i zatrudnienie wychodźstwa polskiego we Francji.

Liczba emigrantów polskich we Francji z każdym rokiem wzrasta. Podczas gdy w roku 1926 liczba emigrantów polskich na ziemiach Francji wynosiła około 320.000 głów, w roku 1927 liczba ta podniosła się w przybliżeniu do 400.000, w roku 1928 do 417.000, w 1929 do 444.000, w początkach zaś roku 1930 do 523.000 głów.

Napływ robotników polskich do Francji w okresie dziesięciolecia od 1918 do 1928 wyniósł 278.738 osób, w samym zaś 1929 r. 55.269 osób.

We Francji istnieje również dość liczna emigracja robotnicza włoska, belgijska i innych narodowości. Emigranci polscy stanowili w r. 1929 we Francji 14,93 proc. ogólnej liczby robotników cudzoziemskich. Pod względem zawodowym emigranci polscy dzielą się na 3 grupy: górników, robotników przemysłowych i robotników rolnych.

Najwięcej polaków zatrudnionych jest w kopalniach węgla. W r. 1927 na 171.000 górników cudzo-

ziemskich zatrudnionych w górnictwie francuskim, według źródeł oficjalnych liczba górników polsk. wynosiła 97.311, co stanowi bezwzględnie większość. Liczba powyższa wykazuje w jakim stopniu produkuje węgiel francuski zależna jest od rąk polskich górników. W przemyśle francuskim w r. 1927 było zatrudnionych 69.304 polaków, w rolnictwie zaś ze względu na najniższe płace tylko 32.281 polskich robotników rolnych.

Wśród robotników cudzoziemskich we Francji stosunkowo największą liczbę niewykwalifikowanych liczą polacy. Podczas gdy przeciętnie odsetek robotników niewykwalif. wynosi dla robotników cudzoziemskich 28,7 proc., to wśród robotników polskich niewykwalifikowanych stanowią 36,6 proc. Jest to kategoria robotników o najniższych płacach. W rolnictwie polacy pracują tylko jako robotnicy rolni, w przeciwstawieniu do emigrantów włoskich, którzy w większości są właścicielami lub dzierżawcami ferm.

Wciąganie kobiet do pracy w przemyśle sowieckim

Na posiedzeniu centralnego komitetu wykonawczego ZSSR. postanowiono pozyskać w najbliższym czasie 1.570.000 kobiet do pracy w przemyśle. Wskutek tego zarządzenia przeszło półtora miliona obywateli związku sowieckiego, które do tychczas zajęte były w gospodarstwie domowym ma się stać robotnicami w przemyśle. W tych dniach jednak stwierdzono, że dotychczas nie uczyniono nic w tym kierunku.

Z tego względu komisariat pracy polecił zarządom fabryk i innym przedsiębiorstwom przyjmowanie kobiet do pracy bez pośrednictwa t.

zw. „zarządów kadrowych” t. j. pewnego rodzaju giełd pracy. W ten sposób kobietom przyznaje się pewne udogodnienia przy zyskiwaniu pracy.

Interesującym jest, że w celu zwiększenia produkcji węgla w zagłębiu donieckim postanowiono przyjąć do pracy górniczej znaczną liczbę kobiet. W instrukcjach do tego rozporządzenia jednakowoż nie powiedziano, czy kobiety te mają pracować w podziemiach, czy też zatrudnione mają być przy ładowaniu lub sortowaniu węgla na powierzchni.

Briand najpoważniejszym kandydatem na prezydenta Francji.

Ustawa konstytucyjna francuska wymaga, aby wybory nowego prezydenta republiki miały miejsce przynajmniej na miesiąc przed wygaśnięciem pełnomocnictw jego poprzednika. Wobec tego, że ostatni dzień urzędowania prezydenta Doumergue'a upływa w dniu 30 czerwca, zgromadzenie połączonej izby i senatu powinno być zwołane najpóźniej na 30 maja.

Wbrew obiegającym od pewnego czasu wiadomościom o tem, że Briand odmówił jakoby postawienia swej kandydatury przy wyborach na prezydenta, obecnie jest rzeczą prawie zupełnie pewną,

że dzisiejszy minister spraw zagranicznych wystąpi jako kandydat na prezydenta.

Według obliczenia jego stronników, Briand może liczyć na 70 głosów większości. Liczba ta może jeszcze być znacznie większą, jeżeli usunąć jego ewentualnych konkurentów, jak senatorów Doumergue'a i Lebruna oraz obecnego min. sprawiedliwości Leona Berarda.

Gdyby Briand został obrany prezydentem republiki, ministrem spraw zagranicznych zostałby wówczas prawdopodobnie socjalista Paul Bonecour.

